

*hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*

*maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumi o'rta ta'lim maktabi
fizika fani o'qituvchisi*

*ning
20__-20__-o'quv yilida 7-8-sinf
bo'sh o'zlashtiruvchi o'quvchilar uchun
fizika fanidan*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

“ _____ ” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

**20__-20__-o‘quv yilida bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilar uchun tuzilgan
“Yosh fizik” to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Fizika fani taraqqiyoti tarixida O‘rta Osiyo olimlarining tutgan o‘mi	1		
2.	Fizik kattaliklar	1		
3.	Sanoq sistemasi	1		
4.	To‘g‘ri chiziqli tekis harakatda tezlik va yo‘l	1		
5.	Zichlik va uning birliklari	1		
6.	Jismlarning o‘zaro ta’siri. Kuch	1		
7.	Tinch holatdagi suyuqlik bosimi	1		
8.	Atmosfera bosimi	1		
9.	Issiqlik miqdori	1		
10.	Yoqilg‘ining solishtirma yonish issiqligi	1		
11.	Jismlarning elektrlanishi	1		
12.	Elektr zaryad	1		
13.	Zaryadlangan jismlarning o‘zaro ta’sirlashuvi	1		
14.	O‘tkazgichlarda elektr zaryadlarning taqsimlanishi	1		
15.	Elektr qarshilik	1		
16.	Rezistorlar. Reostatlar	1		
17.	Quyosh va Oy tutilishi	1		
18.	Linza	1		
19.	Zaryadlaming o‘zaro ta’siri. Kulon qonuni	1		
20.	Elektr maydon	1		
21.	Elektr toki haqida tushuncha	1		
22.	Tok manbalari	1		
23.	Rezistorlar. Reostatlar. Potensiometrlar	1		
24.	Zanjirning bir qismi uchun Om qonuni	1		
25.	Iste’molchilarni parallel ulash	1		
26.	Elektr sig‘imi. Kondensatorlar	1		
27.	Elektr tokining quvvati	1		
28.	Elektr toki ta’sirida o‘tkazgichning qizishi	1		
29.	Xonodon elektr zanjirida ulashlar	1		
30.	Elektr xavfsizlik choralar. “Elektr asboblari”	1		
31.	Vakuumda elektr toki	1		
32.	Gazlarda elektr toki	1		
33.	Bir jinsli magnit maydonida tokli ramkaning aylanma harakati	1		
34.	Magnit maydonida zaryadli zarraning harakati	1		

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: . To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Fizika fani taraqqiyoti tarixida O'rta Osiyo olimlarining tutgan o'mi

Maqsadlar:

- a) atrofimizda sodir bo'layotgan hodisa va jarayonlarni hamda fizika fani ko'plab sohalar rivojlanishida jiddiy ahamiyatga ega ekanligi tushuntirish, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko'nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o'rganib, o'zlashtirishga erishish. Suhbat-muhokama orqali o'quvchilarining ongi mavzuni qay darajada o'zlashtirganligini nazorat qilish.
- b) o'quvchilarida qiziquvchanlik, topqirlilik, hozirjavoblik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish, mustaqillikka va ijodkorlikka o'rgatish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini o'stirish.
- v) O'zbekiston Respublikasida sog'lom, jismonan baquvvat, bilimli, ma'naviy-axloqiy yetuk, har tomonlama kamol topgan shaxsni shakllantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiylar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya: darslikda keltirilgan fizik atamalarni, qonunlarni, qoidalarni og'zaki va yozma tarzda aniq, tushunarli bayon qila olish; boshqalarga tushuntirib bera olish va yoza olish, fizik kattaliklarning xorijiy tilda aytilishi va yozilishini bilish.

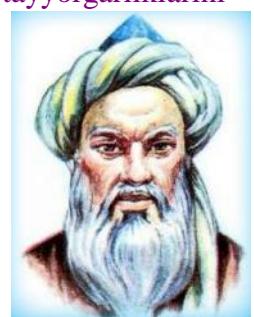
Axborotlar bilan ishslash kompetensiysi: darslik va turli masalalar kitobidan, kutubxona, resurs markazi manbalaridan o'ziga kerakli ma'lumotlarni izlab topa olishi va ulardan foydalana olishi hamda fizik birliklarni boshqa ulushli va karrali birliklarga, jadval ko'rinishdagi ma'lumotlarni, grafik ko'rinishiga (va aksincha) aylantira olish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash amaliy mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, "Aqliy hujum", Savol-javob, jamoa va yakka tartibda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jihози: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, slaydlar, guruhlар uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarini mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni: Abu Abdulloh Muhammad ibn Muso al-Xorazmiy Al-Xorazmiy Yevropada Xorazmiy nomi bilan tanilgan. Xorazmiy astronomiya bilan shug'ullanib, mashhur astronomik jadvali "Zij"ni yozgan. Uning "Zij"i o'rta asrlardagi astronomiyaga oid dastlabki asar bo'lib, 37 bobdan iborat va 116 ta jadvalni o'z ichiga oladi. Unda turli taqvimlar, xronologiya (voqeliklar ketma-ketligi haqidagi ta'limot), Quyosh, Oy, sayyoralarining harakati, burjlar va boshqalar haqida ma'lumotlar keltirilgan. Abu Nasr Forobiy Forobiy Sirdaryo bo'yidagi qadimgi O'tror

(Forob) shahrida dunyoga kelgan. Forobiy fan sohalarida o'chmas iz qoldirgan qomusiy olimdir. Forobiyning ilmiy izlanishlari fizika, kimyo, tibbiyot, biologiya fanlariga bag'ishlangan. Olim osmon jismlari bilan yerdagi hodisalar o'rtasidagi tabiiy aloqalarni, bulutlar va yomg'irlar paydo bo'lishi, Oy tutilishini tushuntirgan. U fizikaga oid "Fizika usullari haqida kitob" nomli asar yozgan.

Abu Ali ibn Sino Abu Ali ibn Sino astronomiya, matematika, falsafa, fizika, kimyo, tib va musiqa kabi ko'plab sohalarda izlanishlar olib borgan. U mexanikaga ham qiziqib, Nyutondan 700 yil oldin inersiya tamoyilini tushuntirib bergen. "Kasri mayl" (harakat qilishga tayyorgarlik) tushunchasini kiritgan. Ibn Sino biror to'siq bo'limasa, jism uzluksiz harakatlanishi mumkinligini tushuntirgan.

III. Mustahkamlash:

1 .Fizika faniga hissa qo'shgan yana qaysi O'rta Osiyo olimlarini bilasiz? Ularni o'rtoqlaringizga aytib bering.

2. Buyuk ajdodlarimiz ilmiy merosini o'rganish maqsadida yurtimizda qanday ishlar amalga oshirilmoqda?

IV. Uyga vazifa: Buyuk ajdodlarimiz nomi berilgan joylar haqida ma'lumotlar to'plang.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: . To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Fizik kattaliklar.

Maqsadlar:

- a) atrofimizda sodir bo'layotgan hodisa va jarayonlarni hamda fizika fani ko'plab sohalar rivojlanishida jiddiy ahamiyatga ega ekanligi tushuntirish, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko'nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o'rganib, o'zlashtirishga erishish. Suhbat-muhokama orqali o'quvchilarining ongi mavzuni qay darajada o'zlashtiriganligini nazorat qilish.
- b) o'quvchilarda qiziquvchanlik, topqirlik, hozirjavoblik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish, mustaqillikka va ijodkorlikka o'rgatish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini o'stirish.
- v) O'zbekiston Respublikasida sog'lom, jismonan baquvvat, bilimli, ma'naviy-axloqiy yetuk, har tomonlama kamol topgan shaxsni shakllantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishslash kompetensiyasi:

darslik va turli masalalar kitobidan, kutubxona, resurs markazi manbalaridan o'ziga kerakli ma'lumotlarni izlab topa olishi va ulardan foydalana olishi hamda fizik birlklarni boshqa ulushli va karrali birlklarga, jadval ko'rinishdagi ma'lumotlarni, grafik ko'rinishiga (va aksincha) aylantira olish.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

sinfda, maktabda, oilada, mahallada va jamiyatda o'tkaziladigan tadbirlarda faol ishtirok etish, o'zining fuqarolik burch va huquqlarini bilish, unga rioya qilish, o'zaro munosabatlarda muomala va huquqiy madaniyatga ega bo'lish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash amaliy mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, "Aqliy hujum", Savol-javob, jamoa va yakka tartibda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

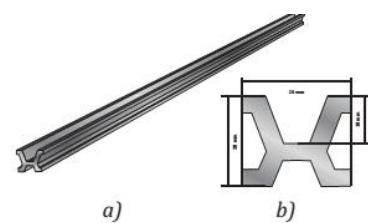
Mashg'ulot johozi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, slaydlar, guruhlar uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyoragarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Modda va maydonlarning fizik xossalalarini, o'zaro ta'siri va harakatini miqdor jihatidan tavsiflovchi kattaliklar fizik kattaliklar deyiladi.

Barcha fizik kattaliklar bevosita yoki bilvosita usullarda o'lchanadi. Bevosita o'lhash mumkin bo'lgan (ya'ni o'lchov asboblari, masalan, o'lchov tasmasi, sekundomer, dinamometr va h.k. yordamida) fizik kattaliklar (masalan, uzunlik, vaqt, massa, kuch, bosim, temperatura va boshqalar); – bilvosita o'lhash, ya'ni formulalar yordamida hisoblash mumkin bo'lgan kattaliklar (energiya, ish, quvvat va boshqalar). Har bir namunaviy kattalikning o'z birligi mavjud. Masalan, stolning uzunligini o'lhash – uni uzunlik birligi qilib qabul qilingan metr bilan taqqoslash demakdir. Mana, ikki asrdan beri dunyoning barcha mamlakatlari asosiy fizik kattaliklarni bir xil namuna bilan o'lhashga harakat qilmoqdalar. Turli mamlakatlarda uzunlik, massa va boshqa kattaliklarni har xil birlikda o'lhash noqulayliklar keltirib chiqargan

Kilogramm deb platina va iridiy qotishmasidan tayyorlangan silindr (etalon)ning massasi qabul qilingan. Kilogrammning xalqaro namunasasi Fransiyaning Sevr shahrida saqlanadi. Massa namunasining juda yuqori aniqlik bilan tayyorlangan nusxalari boshqa davlatlarda, jumladan, bizning davlatimizda ham mavjud

III. Mustahkamlash:

1. Etalon nima? U nima uchun kerak?
2. Fizik kattaliklarni qo'shish mumkinmi? Ko'paytirish yoki bo'lish-chi? Javoblaringizni asoslang.
3. Asosiy birliklarni aytинг.

IV. Uyga vazifa: Savollarga javob yozing

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____. To'garak rahbari: _____

Mavzu: Sanoq sistemasi

Maqsadlar:

- atrofimizda sodir bo'layotgan hodisa va jarayonlarni hamda fizika fani ko'plab sohalar rivojlanishida jiddiy ahamiyatga ega ekanligi tushuntirish, ular mavzu asosida kerakli bilim va ko'nikmalar hosil qilish, mavzuga oid tarqatilgan topshiriqlarni yakka va guruh holatida o'rganib, o'zlashtirishga erishish.
- Suhbat-muhokama orqali o'quvchilarining ongi mavzuni qay darajada o'zlashtirganligini nazorat qilish.
- o'quvchilarda qiziquvchanlik, topqirlilik, hozirjavoblik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish, mustaqillikka va ijodkorlikka o'rgatish, past o'zlashtiruvchi o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini o'stirish.
- O'zbekiston Respublikasida sog'lom, jismonan baquvvat, bilimli, ma'naviy-axloqiy yetuk, har tomonlama kamol topgan shaxsni shakllantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishslash kompetensiyasi:

darslik va turli masalalar kitobidan, kutubxona, resurs markazi manbalaridan o'ziga kerakli ma'lumotlarni izlab topa olishi va ulardan foydalana olishi hamda fizik birliklarni boshqa ulushli va karrali birliklarga, jadval ko'rinishdagi ma'lumotlarni, grafik ko'rinishiga (va aksincha) aylantira olish.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

doimiy ravishda o'zini o'zi jismoniy, ma'naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganishi, o'z xatti-harakatini adekvat baholash va mustaqil qaror qabul qila olish.

Mashg'ulot turi: mavzuga oid yangi ma'lumotlarni o'quvchilarga yetkazishda yangi texnologiyalardan foydalanish, yozma, og'zaki, ko'rgazmali aralash amaliy mashg'ulot, suhbat, munozara, noananaviy, "Aqliy hujum", Savol-javob, jamoa va yakka tartibda ishslash, yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jihози: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar, mavzuga oid jadvallar, mavzuga oid video roliklar, slaydlar, guruhlар uchun rag'bat kartochkalari.

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarini mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Jismlarning harakatini o'rganishda uning to'g'ri chiziq (sonlar o'qida), tekislik va fazodagi o'rnini aniqlash muhim ahamiyatga ega. Agar jism to'g'ri chiziq bo'ylab harakatda bo'lsa, uning o'rni OX o'qdagi koordinatasi bilan aniqlanadi. Jism tekislikda harakatlanayotgan bo'lsa, uning o'rni XOY tekislikning ikkita, ya'ni (x; y) koordinatalari orqali aniqlanadi. Agar jism fazoda harakatlanayotgan bo'lsa, uning fazodagi vaziyati uchta, ya'ni (x; y; z) koordinatalari orqali aniqlanadi. O'zgarish deganda biror fizik kattalikning dastlabki qiymatidan keyingi qiymatining qanchaga farq qilishini tushunamiz.

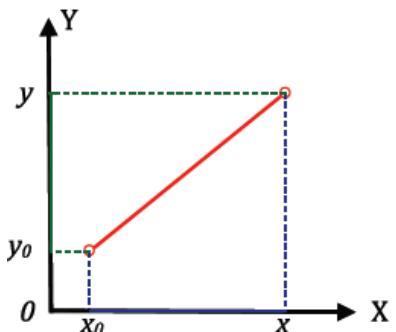
Fizik kattalikning o'zgarishi ham fizik kattalik bo'ladi. Kattalikning o'zgarishini jism koordinatalarining o'zgarishi misolida qarab chiqamiz. Jismning kuzatish boshlangan payt ($t = 0$) dagi koordinatalari mos ravishda $(x_0; y_0)$ bo'lsin. t vaqtidan keyin jismning vaziyati o'zgarib, uning koordinatalari

$(x; y)$ ga teng bo'ladi. Ya'ni, harakat o'rganilayotgan vaqt ichida jismning x o'qidagi koordinatasi $x-x_0$ kattalikka, y o'qidagi koordinatasi $y-y_0$ kattalikka o'zgaganligini bildiradi. Jism koordinatalarining o'zgarishi ularning oxirgi va boshlang'ich qiymatlarining ayirmasiga teng. Koordinatalarning bunday o'zgarish qoidasi barcha fizik kattaliklar uchun ham o'rinnlidir. Kattaliklarning o'zgarishini Δ (grekcha "delta" harfi) belgisi bilan belgilash qabul qilingan. Masalan: $x-x_0 = \Delta x$; $y-y_0 = \Delta y$.

III. Mustahkamlash:

- Kundalik hayotimizda kattaliklarning o'zgarishiga qanday misollar keltira olasiz?
- O'zingiz turgan joy (koordinata)ni boshqa odamlarga qanday usulda tushuntirish mumkin?

IV. Uyga vazifa: Takrorlash

Maktab MMIBDO ‘sana’ 20 yil

veb-saytimiz: **Zokirjon.com**

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so‘raladi. Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

40 listdan iborat fizika fanidan 7-8-sinf bo‘sh o‘zlashtiruvchi o‘quvchilarga 34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng
yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga
joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

*Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega
bo‘ling!*

Bizda maktablar uchun quydagи hujjatlar mavjud

1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari
2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari
3. Sinf rahbar hujjatlari
4. Metodbirlashma hujjatlari
5. Ustama hujjatlari
6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar
7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)
8. Maktab ish hujjatlari
9. Direktor ish hujjatlari
10. MMIBDO‘ ish hujjatlari
11. O‘IBDO‘ ish hujjatlari
12. Psixolog hujjatlari
13. Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari
14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari
15. Besh tashabbus hujjatlari
16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar